

Voorzitter: K. van Doesen (D66)

Namens de raad: B. Leemhuis (GroenLinks), R. van Niejenhuis (PvdA), I. Venhuizen (D66), S. van der Pol (VVD), T. Moorlag (ChristenUnie), W. Pechler (PvdD), H. Moerkerk (100%Groningen+Stadspartij), D. Ram (PVV)

Namens het college: R. van der Schaaf (wethouder)

Namens de griffie: J. Adema

Lobby verstedelijking en mobiliteit

00:26:15

Voorzitter: Welkom allemaal bij deze vergadering. Nee, dit jaarlijkse gesprek over de gemeentelijke lobby inzake verstedelijking en mobiliteit. Het college en de raad hebben afgesproken om dit twee keer per jaar te doen, de verstedelijking en de mobiliteit. Bij de bespreking van het meerjarenplan op 12 januari is vanwege de beschikbare tijd toen besloten om dit gesprek uit te stellen naar februari. Het is een soort meningsvormende sessie, zo'n gesprek. Er zijn vanuit de ambtelijke zijde een aantal bespreekpunten opgesteld. Die heeft u bij de stukken kunnen lezen. Ten eerste de vraag: hoe informeren/aanhaken van de raad bij de verdere uitwerking van het regeerakkoord op de onderdelen Deltaplan, Lelylijn en verstedelijking en mobiliteit. Tweede, de suggestie aan het college voor de lobby voor middelen van station Suikerzijde en Ring West, gerelateerd aan de vrijgemaakte zeven-en-een-half miljard voor infrastructurele ontsluiting en woningbouw. Ten derde de suggestie aan het college voor het vervolg van de lobby op de bruggen, in het bijzonder de Busbaanbrug. Toch blij dat het thema bruggen altijd weer eventjes terugkomt in de mobiliteit. Goed, we hebben zeventig minuten voor deze vergadering. Per fractie vier minuten. Er zijn ook een aantal collega's digitaal aanwezig, namelijk: Hans Moerkerk, Benni Leemhuis, Wesley Pechler en wethouder Van der Schaaf, die ons vanavond bijstaat. Die is ook digitaal aanwezig. Nu kijk ik maar even rond. Wie kan ik het eerst het woord geven? De heer Niejenhuis.

00:28:14

De heer Niejenhuis: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, u zei het al, dit is een gesprek dat we twee keer per jaar voeren op verzoek van de raad. Ik was zelf één van degenen die daarom gevraagd heeft, want de raad wil graag wat meer zicht op de gesprekken tussen gemeente en Rijk over de middelen die we nodig hebben voor alle plannen die we hebben rondom bijvoorbeeld grootschalige woningbouw en alle mobiliteit die daarbij hoort. Wat mijn hoop een beetje was met die vraag en met deze gesprekken, was eigenlijk het omgekeerde van wat er hier nu staat. Begrijp me niet verkeerd. Ik ben blij dat we nu een begin aan het maken zijn met dit gesprek. Aan de andere kant zou ik niet willen weten van het college: "We hebben nu deze bedragen en dit gaan we ermee doen." Maar ik zou eigenlijk het gesprek met het college willen voeren over wat we gaan vragen aan het Rijk. Dus niet hoe we het gaan vragen aan het Rijk, dat laat ik graag aan het college over. Maar wat gaan we vragen aan het Rijk? Dat komt omdat we straks een studie voor de westzijde van de stad hebben. We hebben een grote mobiliteitsvisie, we hebben grootschalige woningbouwplannen. We kunnen niet al dat geld tegelijkertijd van het Rijk vragen. Bijna overal hebben we een bijdrage van het Rijk nodig. Wat ik wil, is dat deze raad in een positie komt, waarin ze de

strategische afweging gaan maken met wat we wanneer gaan vragen aan het Rijk. Ik zou willen dat dit gesprek zich door ontwikkelt. Dat we meer informatie krijgen van het college welke afwegingen er voorliggen en wat zij de raad adviseren, om ook bij die BO MIRT-overleggen in te brengen. Ik ben wel benieuwd hoe het college, hoe de wethouder daarnaar kijkt, naar deze vragen. Dat is mijn bijdrage.

00:29:56

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even rond. Meneer Venhuizen?

00:30:02

De heer Venhuizen: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, zoals mijn collega ook vorige keer zei, toen dit gesprek plaatsvond. We kregen zo'n lijst met financieringsprojecten en hij zei: "Dat vormt ook een beetje een bord bestuurlijke spaghetti, met alle dingen waar je wat zou kunnen vragen." Dus in die zin sluit ik me ook wel aan bij de woordvoering van de heer Niejenhuis over wat we waar vragen en zo. Dat is voor ons natuurlijk ook niet echt doorzichtig. Als ik dan een aantal dingen mag noemen, ook op de vragen die gesteld zijn, dan springt de Lelylijn er - niet verbazingwekkend - voor ons natuurlijk uit. Het moet ook echt doorgepakkt worden deze regeerperiode. Er is nu een aanzet gegeven in het regeerakkoord en dat betekent voor ons natuurlijk ook dat we dan internationaal richting Duitsland, Bremen en Hamburg moeten gaan lobbyen, want daar zit natuurlijk het grote geld, als je ook aanspraak wil maken op Europese fondsen. Dat verwacht ik natuurlijk ook, dat het noorden met zijn connecties in die kant dat gaat doen. Ja, en dat sluit ook wel aan bij de Nederlandse situatie, want er zit natuurlijk een enorm potentieel in de driehoek Groningen-Leeuwarden-Drachten, waar die Lelylijn van betekenis kan zijn. Volgens mij weet het college aan die kant de partners ook wel te vinden in de regio. Daar heb ik wel vertrouwen in, maar ik zou wel graag zien dat... Wacht even hoor. Er zat even iets in mijn keel. Even ademhalen. Er is een aanzet gegeven toen met dat Deltaplan voor het Noorden. Dat moet natuurlijk geconcretiseerd worden. Mooi om dat te noemen, maar als er dan zoveel woningen bij moeten komen, dan moet je ook kijken: waar moeten die woningen komen? Wij zeggen in Groningen: "Wij willen een compacte stad. Wij willen dat onze mensen via het ov bereikbaar zijn." Dat betekent dus ook dat een deel van die woningbouw, die wij ook echt nodig hebben, in andere gemeenten plaats moet vinden en die moeten goed naar de stad kunnen komen, via het ov. Dat moet dus ook in de regio plaatsvinden. Dan wil ik nog één ander ding noemen, in ieder geval. Als je het toch over de trein hebt, station Suikerzijde staat genoemd, nou, hartstikke mooi natuurlijk, maar onze fractie zou ook graag zien dat de mogelijkheid van een station Zernike concreet gemaakt wordt. Want dan hebben we daar ook geld voor nodig. Dus dat zouden we het liefst natuurlijk uitgewerkt zien in een concreter plan. Dan kunnen we daar ook voor gaan lobbyen. Die zeven-en-een-half miljard die genoemd staat, daar kunnen we wel vragen: wat moeten we doen met die lobby? Maar ik denk ook: hoe snel kunnen we aanspraak maken op een deel van dit geld? De Westflankstudie staat al een tijdje genoemd en hoe snel is die klaar? Kunnen we dat [onhoorbaar] natuurlijk ook, wat hebben wij nodig om aanspraak te kunnen maken op een deel van het geld. Dan moet het natuurlijk wel af zijn. Dat zijn denk ik de belangrijkste dingen. Als ik dan bij de bordanalogie mag blijven, we moeten natuurlijk schaken op alle borden, want er zijn zoveel potjes en fondsen. Ik vertrouw het college erop dat ze voor ons inzichtelijk maken wat waar te halen is. Dank u wel.

00:33:22

De heer Niejenhuis: Voorzitter, mag ik iets vragen?

00:33:23

Voorzitter: Ja.

00:33:23

De heer Niejenhuis: Ja, we hebben even tijd. Een vraag aan de heer Venhuizen. Kijk, dit hebben we de vorige keer tijdens dit gesprek ook even aan de orde gehad, dat we eigenlijk zien dat de vorige coalitie steeds hapsnappend potjes beschikbaar heeft gesteld voor mobiliteit en woningbouw en dat er niet een hele strategische aanpak en een lange lijn in zat. Nu snap ik wel en daar is de gemeente Groningen erg goed in, heb ik complimenten voor gegeven, om al die potjes te benutten. Ze zitten goed in al die overleggen, ze weten wat waar te halen valt. Maar ik zou eigenlijk wel willen dat we het omdraaien en dat we ook ons niet te veel daarnaar voegen, maar dat we gewoon een integraal plan neerleggen: dit is wat we de komende twintig jaar met elkaar nodig hebben en we gaan per jaar dit en dit inbrengen in die overleggen en dan hebben we dit nodig en dan hebben we dat nodig. Bent u dat met mij eens, dat dat misschien een veel betere manier van werken zou zijn?

00:34:24

De heer Venhuizen: Ja, precies. Dat bedoelde ik ook met het woordje concretiseren bij die dingen die we genoemd hebben. Ik bedoel, als we de Lelylijn willen, betekent dat iets voor onze mobiliteit in die regio. Dat betekent ook dat er zoveel huizen bij kunnen komen aan de westkant van de stad of in Friesland. Dat betekent dus dat die Westflankstudie af moet zijn, want die ring moet daar op orde zijn, voor dat gebied. Dat betekent dat station Zernike wat ons betreft echt een kans is. Dus als we dat in beeld hebben: dit zijn de dingen die we willen. Dan hebben die stations prioriteit inderdaad en gaan we daar geld voor lobbyen. Dan hebben we dat lijstje inderdaad. Zo zou ik dat ook graag zien.

00:35:03

Voorzitter: U was klaar met uw woordvoering? Ik kijk even rond, meneer Van de Pol.

00:35:11

De heer Van de Pol: Dank u, voorzitter. Het opnemen van de Lelylijn in het regeerakkoord geeft aan dat een gezamenlijke lobby vanuit het noorden zijn vruchten afwerpt. Wat de VVD betreft, zetten we de lobby voort door uit te gaan van de kracht van het noorden. Het noorden als groeigebied met mogelijkheden voor innovatie, vanuit een sterke wetenschappelijke medische basis, waarmee het verdienvermogen van Nederland wordt vergroot. Het noorden als gebied voor ruimte met wonen en dus de oplossing voor de wooncrisis. En het noorden als tussenstation voor de route van Europa naar Bremen, Hamburg en Scandinavië. Het college heeft drie bespreekpunten aangedragen, maar wat de VVD betreft zou dit er slechts één moeten zijn. We moeten niet apart lobbyen voor een nieuwe brug, nieuwe weg of een nieuw station. We moeten dit zien als één coherente en positieve agenda over hoe we het noorden als regio verder versterken en dit uitdragen naar Den Haag en Brussel. Dan gaan de plannen leven. Maak hierbij een heldere maatschappelijke kostenbatenanalyse, waarbij onderbouwd hoe het noorden een voor Nederland essentiële bijdrage kan leveren aan de belangrijke maatschappelijke thema's van nu: wonen, zorg, energie. Van het college hoor ik graag in hoeverre er al aan deze

onderbouwing wordt gewerkt, bijvoorbeeld in relatie tot het Deltaplan voor het Noorden, wat misschien meer een Deltaplan door het Noorden zou moeten worden, voor de rest van Nederland. Dank u wel.

00:36:35

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even verder. Mevrouw Moorlag.

00:36:44

Mevrouw Moorlag: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, wij kunnen ons eigenlijk grotendeels aansluiten bij de woorden die de heer Niejenhuis al heeft gesproken. Wat voor ons ook wel prettig is, is als we dit gesprek verder voeren, dat we dan ook van tevoren wat meer op een rijtje krijgen, of wellicht dat de wethouder dat van tevoren in een sessie kan doen: toelichten waar we staan, waar we naartoe willen? Wat ook de plannen van het college zijn, want wij denken wel dat onze bestuurders er ook juist zitten, dat zijn expertise hebben hoe te lobbyen. Daar willen we graag in meedenken en daar waar nodig ook wat bijsturen. Maar om het helemaal vanaf het nulpunt te gaan bedenken, dat gaat wat ons betreft wel wat te ver. Dat is vooral wat we nog mee wilde geven.

00:37:38

Voorzitter: Fijn, dank u wel. Ik kijk eventjes naar de digitale aanwezigen. Wil iemand het woord voeren? Meneer Moerkerk.

00:37:55

Meneer Moerkerk: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik vond de woordvoering van de heer Van de Pol heel duidelijk en helder. Een integrale aanpak. Dat proef ik ook een beetje bij mijn overige collega's in deze vergadering. Maak een breder plan. Wees duidelijk waar de hoofdlijnen liggen en ga vanuit dat plan lobbyen. Dus ik sluit me eigenlijk het meest nadrukkelijk aan bij de heer Van de Pol. Dat is mijn woordvoering. Dank u wel.

00:38:20

Voorzitter: Fijn, dank u wel. Geef ik het woord aan de heer Ram.

00:38:25

De heer Ram: Ja, ik heb een aantal goede suggesties ook al gehoord. Het strategische lange termijnplan voor Groningen en de omgeving. Dat lijkt mij een hele nuttige startpositie, om daarvanuit te lobbyen. Ik denk dat het ook handig is, om een tactisch lobbyplan op te zetten, om te kijken: wanneer kan je bijvoorbeeld de verschillende partijen inzetten bij een overleg in de Tweede Kamer of via de partijlijnen. Als je weet dat er een BO MIRT aankomt, een bespreking, waar één van onze bruggen of wegen aan de orde komen, of ingebracht kunnen worden, is het handig dat we met één mond spreken naar Den Haag toe, maar ook via onze partijlijnen dat doen. Dat we één lobbyboodschap hebben. Ook een tactisch plan met een gemeenschappelijke boodschap lijkt mij een hele handige manier, ook om onze doelen te kunnen bereiken. Ik denk dat het een goed voorbeeld, Eindhoven en Brabant, die een uitermate goede lobby voeren naar het Rijk. Wellicht kunnen we daar ook eens wat lessons learned opdoen, om het zo maar te zeggen. Kijken hoe onze zuiderburen dat doen. Dat is één punt. Een ander punt. Er wordt een suggestie gevraagd over de stations Suikerzijde en Ring West. Nou, ja, ik denk, voor ons is het belangrijk ook het station Zernike te realiseren. In combinatie met de aanpak van Ring West. Ik denk dat je daar ook kan kijken naar koppelkansen: hoe kan je de BO MIRT inzetten voor bijvoorbeeld Zernike, maar ook voor de

Ring West. Dat je daar een combinatie maakt, om zowel de Suikerzijde, Ring West en Zernike aan elkaar te koppelen in één plan, zodat je daarmee ook kosten reduceert. Ik denk dat je ook naar dat soort win-winsituaties moet kijken. Dat is een suggestie dan aan het college. Ja, dat waren op dit moment even mijn punten voorzitter.

00:40:49

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk nog even naar de heer Pechler. Wilt u nog het woord voeren?

00:40:58

De heer Pechler: Ja, dank voorzitter. Ook ik kan me in grote lijnen aansluiten bij de woordvoering van de heer Niejenhuis. Daarnaast is wat ons betreft die Lelylijn hoog over tijd en moet de inzet vooral gericht zijn op het zo snel mogelijk realiseren daarvan. Station Zernike zijn wij niet zo'n groot voorstander van, in verband met de natuurwaarde van het gebied. Daar zien we liever een tram. Dat was het.

00:41:25

Voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik nog even naar de heer Leemhuis.

00:41:30

De heer Leemhuis: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik heb getwijfeld of ik het woord wilde voeren. Wat mijn fractie betreft was misschien deze agendering iets minder nodig en ik heb ook niet echt heel veel nieuwe revolutionaire woordvoeringen gehoord. Genoeg waar ik me wel bij aan kan sluiten, daar niet van. Wat mijn fractie betreft zijn we blij dat het college ons in het begin van deze periode goed met een werksessie heeft geïnformeerd over de aanpak. Uiteraard is lobby gewoon iets wat moet gebeuren en wij hebben alle vertrouwen erin dat het college dat voortvarend doet en ook de kansen pakt als die er zijn. Natuurlijk doet het college dat gewoon vanuit de bestaande visies die we hebben: omgevingsvisie, mobiliteitsvisie enzovoorts. Woningbouwplannen. Het is een samenspel van een kans waarnemen en vanuit die plannen lobby naar het Rijk toe hebben.

00:42:28

Voorzitter: Meneer Leemhuis, de heer Niejenhuis wil u een vraag stellen volgens mij.

00:42:34

De heer Leemhuis: Ja, dat is goed.

00:42:34

De heer Niejenhuis: Ja, dank u wel, voorzitter en ook fijn dat het mag van de heer Leemhuis. U zegt: "Het college is aan de slag met de lobby om middelen binnen te halen voor de verschillende plannen die er liggen, de visies die er zijn en ik denk dat dat hartstikke goed is." Tegelijkertijd is mijn vraag aan u: zou u niet als raadslid in die positie willen zijn, dat u zelf een strategische afweging kan maken tussen wat op dat moment prioritair is? Want er liggen voor twintig, dertig jaar plannen. Wij zullen als raad een afweging moeten maken, wat in welk tempo en in welke samenhang gaat gebeuren. Of bent u van mening dat we dat aan het college moeten laten? Daar ben ik wel benieuwd naar.

00:43:14

De heer Leemhuis: Ja, ik vind het een beetje een kip-ei-discussie. Wij geven als raad continu aan het college door, via besluiten, wat de prioriteit is van de raad. Als wij moeten kiezen, dan komt het college vast wel bij ons langs om te zeggen: "We kunnen het daar of daarop

inzetten." Ik denk dat de praktijk andersom is. Het college ziet kansen en grijpt die en dat doet het college op basis van de prioriteiten die wij als raad stellen. Dat doen we door de visies en dergelijke. De discussie over Lelylijn en verder het spoor naar Duitsland, daar heb ik een paar jaar geleden een motie over ingediend en daar is de discussie in onze raad over begonnen en dat is nu deel van het lobbytraject geworden. Dat is gewoon een normale gang van zaken, lijkt mij en mijn fractie, hoe dat gaat. Het is heel goed, want daarom hebben wij er ook aan meegedaan, wij hebben immers met u en met de heer Rustebiel daar vragen over gesteld, want we wilden meer geïnformeerd worden. Nou, dat heeft het college gedaan met een sessie en met een brief. Om hier nu twee keer per jaar over te praten, is wat mijn fractie betreft een beetje overbodig. Als het zo belangrijk was geweest, dan was het 12 januari vast al wel meer aan bod gekomen. Neemt niet weg dat lobbyen belangrijk is. Laat dat duidelijk zijn, daar zijn we het allemaal over eens. Maar wij denken dat het college dat voortvarend doet. Ik wilde nog even op een paar puntjes ingaan. Lelylijn, Wunderline, natuurlijk. Deltaplan voor het Noorden zijn wij ook een groot voorstander van. Met één uitzondering, want in dat Deltaplan van het Noorden is het vliegveld Lelystad gepropt en dat vindt mijn fractie een onverstandige keuze om op in te zetten. Ik heb ook iets horen zeggen over een station Zernike. Mijn fractie ziet daar niets in. Wij zouden graag willen inzetten op een tramlijn en ook daarvoor graag lobby. Een tramlijn of een HOV-as van station Europapark, UMCG, UMCG Noord, Noorderstation, Zernike. Dat is om drie redenen. De heer Pechler noemde al natuurwaarde. Daar is een begraafplaats op de weg en het is een heel inefficiënt doodlopend stuk spoor waar je beter de hele stad kunt laten genieten van hoogwaardige...

00:45:32

Voorzitter: De heer Leemhuis. De heer Niejenhuis wil u even onderbreken.

00:45:35

De heer Leemhuis: Dat mag.

00:45:37

De heer Niejenhuis: Alweer? Ik kom toch even terug op mijn vorige punt. Volgens mij gaf u terecht aan: "Het is ook goed dat het college kansen grijpt en vervolgens moet je lobby plegen op de kans die zich voordoet." Soms komen er eens middelen vrij, nationaal of Europees en dan moet je erop inspringen. Maar nu bestelt u hier de tram en D66 bestelt een treinstation. Zou het dan niet zo moeten zijn dat het college hier een doorkijk neerlegt en op basis van bijvoorbeeld het mobiliteitsplan en een paar andere stukken zegt: "Jongens, wat zullen we eerst eens even gaan doen?" Want u zegt, het ligt er allemaal wel, maar het is zo ongelofelijk breed qua plannen en het gaat om zoveel geld. Daar moet toch ook een strategische volgorde in worden aangebracht door deze raad? Het werkt toch niet als de één iets bestelt en de ander iets anders bestelt?

00:46:24

De heer Leemhuis: Nee, maar volgens mij schetst de heer Niejenhuis precies waarom deze discussie, zoals we die nu hier voeren, eigenlijk een beetje te vroeg is. Als het gaat over die discussie. Kijk, ik ga erop in omdat er een politiek punt gemaakt wordt over de wens voor een station op Zernike. Dan zeg ik gewoon inhoudelijk wat mijn fractie daarvan vindt. Maar wij hebben daar gewoon een proces voor. Dat heet de mobiliteitsvisie en uit die visie komt een ov-visie en daarvan weten we dat die binnenkort aan bod komt. Daarin zullen wij als

raad een keuze moeten maken waar wij het liefst op inzetten. Natuurlijk ben ik het wel met u eens of ben ik het met de heer Niejenhuis eens dat het goed is dat wij, als wij die visie gaan vaststellen, ook een beetje gevoel hebben over de kansen die we zien voor al dan niet een spoor, al dan niet een tram. Maar het is nu mijn taak als volksvertegenwoordiger om te zeggen wat wij vanuit onze politieke inschatting vinden daarvan, als ik hoor dat een andere fractie een ander standpunt heeft. Ik denk dat het nu toch al een aardig gesprek is geworden, dus misschien is het nu agenderen toch een goed idee gebleken. Ik heb nog één punt, voorzitter. Wat mijn fractie graag nog mee wil geven, dat is ook iets wat we vaker hebben gezegd en waar mijn fractie op zicht denkt dat we deze discussie niet nodig hadden, maar nu we hem voeren, het toch goed is om te zeggen. Mijn fractie is nog altijd van mening dat er vol ingezet zou moeten worden, dat het Rijk zijn eerlijke deel neemt in de kosten die de provincie nu voor zijn kiezen heeft gekregen, als het gaat om de zuidelijke ring. Wij vinden het nog steeds [onhoorbaar] raar dat een ringweg, die een rijksweg is, waarbij ook het Rijk de regie en directie voert, dat meerkosten, hoge meerkosten voor de kosten van de provincie komen. Ik weet hoe dat allemaal in het verleden gelopen is, rond hoe de risico's zijn verdeeld. Maar mijn fractie vindt het nog steeds van groot belang dat het Rijk over de brug komt voor iets wat voor zo'n belangrijk deel in haar eigen sturingsmogelijkheden heeft gezeten en in de eigen verantwoordelijkheden zit. Dus dat zou ik als laatste willen meegeven aan het college. Volgens mij hoefde ik dit vandaag niet te zeggen, want ik denk dat de heer Van der Schaaf en ik denk dat het gehele college dit ook vindt en ook uitdraagt. Tot zover mijn woordvoering voorzitter.

00:48:53

Voorzitter: Dank u wel. Ik constateer dat iedereen, alle fracties die dat wilde, het woord hebben gevoerd en ik geef nu het woord aan de heer Van der Schaaf.

00:49:08

De heer Van der Schaaf: Dank u wel, voorzitter. Namens het college zal ik reageren op hetgeen u gezegd heeft. Om te beginnen, het lastige is altijd bij zo'n behandeling, op het moment dat er niet een stuk ligt: waar praat je dan precies over? Er worden wel wat vragen gesteld. De één zegt: "Ik wil het verder uitgewerkt hebben." De ander zegt: "We moeten er juist nu over kunnen praten." Kijk, ons idee was eigenlijk, ook in het gesprek wat we met u hebben gehad vorig jaar, dat het goed zou zijn om op gezette momenten met elkaar te delen: waar zijn we qua lobby mee bezig? En een heel logisch moment zijn de meerjarenprogramma's voor stadsontwikkeling, om dat daar met elkaar te bespreken. Nu kwam het in de agenda niet uit, dus nu hebben we het even apart. We zitten sowieso op een wat lastig moment natuurlijk, omdat die meerjarenprogramma's zijn opgesteld op het moment dat er toen nog geen kabinet en nieuw regeerakkoord was. Er wordt nu meer duidelijk over wat het kabinet allemaal in petto heeft, dus waar de kansen zijn om te lobbyen. Kom ik zo nog even op terug. Eén misverstand wil ik wel even wegnemen, dat ik heren der proefde alsof de gemeente Groningen, of u eigenlijk als raad, geen duidelijke strategische keuzes heeft gemaakt, of niet kan maken of nog niet kan maken. Die hebben we de afgelopen jaren, mag ik wel zeggen, meer dan gemiddeld gemaakt. We hebben vorige week nog onze omgevingsvisie vastgesteld. Daar zitten natuurlijk een aantal hele belangrijke strategische keuzes in. Mobiliteitsvisie, mobiliteitsstrategie, woonvisie al wat langer geleden. Daar zitten een aantal hele fundamentele keuzes in, ook in de strategische prioriteiten van

de gemeente Groningen. Daar begint het lobbyen ook bij, dat je je eigen verhaal op orde hebt. Dat je weet wat je wilt. Dat je ook weet, als er zich kansen voordoen, als je gaat lobbyen, dat je weet waar je het voor doet en welke dingen het belangrijkste zijn. Dat is niet alleen maar van belang dat we dat als gemeente Groningen hebben. Nee, wil je dat succesvol doen, dan zal het ook op hogere schaalniveaus moeten. Ook daar moet ik zeggen, hebben we de afgelopen tijd stappen in gezet. Grote stappen in gezet. Het volgende niveau wat voor ons belangrijk is, is het niveau Groningen-Assen, als regio. De stadsregio Groningen-Assen. [Onhoorbaar]strategie die we samen met het Rijk hebben gemaakt, daar zitten hele belangrijke strategische keuzes in over de ontwikkeling, niet alleen op het gebied van woningbouw, maar ook met betekenis voor mobiliteit, met betekenis voor landschap, voor werk. Die keuzes zitten erin, die hebben we gezamenlijk gemaakt. Het nog hogere niveau, het Noord-Nederlandse niveau, ik wilde zeggen, terecht, dat is ook succesvol gebleken, is dat de gezamenlijke inzet via het Deltaplan, met in ieder geval als belangrijk resultaat, dat de Lelylijn met geld, fors geld, in het regeerakkoord staat. Dat kun je toch echt wel een heel groot succes noemen van een gezamenlijke lobbystrategie. Wat is de basis daarvan uiteindelijk? Dat je met zijn allen weet wat je wilt en waar je voor gaat. Ik vind eerlijk gezegd dat we dat in de gemeente Groningen de afgelopen tijd behoorlijk scherp op orde hebben gekregen. Ook op het regionale niveau en als het gaat om het Deltaplan, ook zeker op Noord-Nederlands niveau. Dat heeft ook succes. Daarmee ben je er niet. Dat is de basis die je moet leggen. Een verhaal, weten wat je wilt en dat ook altijd bijstellen als de tijd en de samenleving daarom vraagt. Het tweede wat belangrijk is, is dat je inderdaad gebruikmaakt van de kansen die zich voordoen. Daar zit soms een opportunisme in. Hé, nu is daar in één keer een potje, kunnen we daar gebruik van maken? Het heeft natuurlijk helemaal geen zin om gebruik te maken van potjes waar je eigenlijk zelf niks van wilt. Geld is nooit een doel. Maar als je een goed verhaal hebt, een helder verhaal, zijn bijna alle financiële mogelijkheden, of ze nu uit Brussel komen of uit...

00:52:41

Voorzitter: Meneer Van der Schaaf.

00:52:41

De heer Van der Schaaf: ...Den Haag komen, zijn kansen om iets voor elkaar te krijgen.

00:52:46

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Venhuizen.

00:52:49

De heer Venhuizen: Dank u wel voorzitter. Ja, u noemde de regio Groningen-Assen. Daar worden we natuurlijk al heel lang op de hoogte gehouden. Dat is een lange samenwerking. Dat heeft zijn vruchten afgeworpen. Maar nu de Lelylijn meer in beeld komt, lijkt het me dat de regio Groningen-Drachten, Groningen-Leeuwarden, dat dat misschien nog wel meer samenwerking kan gebruiken, ook op dat niveau van de regio Groningen-Assen. Hoe kijkt u daarnaar?

00:53:15

De heer Van der Schaaf: Kijk, er zit een soort logica achter de keuze om destijds voor Groningen-Assen een samenwerkingsverband te kiezen, omdat er vanuit de analyse, het een daily urban system is, een dagelijks systeem is, met name vanuit de stad Groningen en in

mindere mate van Assen. Daar zit een soort samenhang. Op basis van onderzoek en analyse, blijkt toch altijd wel dat die grens behoorlijk hard ligt bij de bij de Friese grens. Dat Drachten zich maar deels in dat urban system zich bevindt. Urban system vindt men ook als je naar de oostkant gaat. [Onhoorbaar] Stadskanaal bijvoorbeeld toch in een hele andere regio ligt, dan bijvoorbeeld Hoogezand. Dus dat is eigenlijk de logica van Groningen-Assen, ook omdat het provincie-overstijgend is. Maar u heeft helemaal gelijk, dat op het moment dat je het op Noord-Nederlandse schaal bekijkt, dan heb je het over andere type vraagstukken. Dan is het volstrekt logisch dat je ook samen, ook met bijvoorbeeld Drachten, Leeuwarder en Emmen ook samenwerkt. Op dat niveau. Je moet eigenlijk, afhankelijk van het vraagstuk wat je hebt... En de Lelylijn is echt een bovenregionaal vraagstuk, echt een Noord-Nederlands vraagstuk, volstrekt helder dat je met de genoemde kernen, waar men het nu over heeft, samenwerkt. Dat wil niet zeggen dat je bijvoorbeeld de concrete woningbouwopgave in en rond de stad Groningen, daar speelt Drachten wel weer een minder grote rol in. Dus per geval moet je kijken: waar is samenwerking nuttig? Je moet daarin flexibel kunnen zijn. Maar wat belangrijk is, is dat je je eigen verhaal op orde hebt en dat dat verhaal ook consistent is. En je moet inderdaad, als [onhoorbaar], dat je gebruik maakt van die kansen, dat je ook goed op de hoogte bent. Dat je je verhaal helder hebt en dat je die connecties hebt. En dat je, dat is het punt waar iedereen, denk ik, altijd van zegt dat we in Noord-Nederland toch meer kunnen en zouden moeten willen bereiken. We moeten vooral aangeven, we mogen best wat trotser zijn op wat we hier allemaal kunnen en de kansen die hier liggen. Als je inderdaad, net zei iemand terecht: "Het succes van Eindhoven." Dat is ontstaan omdat Eindhoven een grote crisis had en die hebben gezegd: "Wat is nu echt de kracht van Eindhoven? Hoe kunnen we samenwerken?" Niet alleen Eindhoven, maar heel Zuidoost-Brabant heeft een enorme positieve ontwikkeling van dat gebied doorgemaakt. Dat is inderdaad wel iets in Noord-Nederland en bij het Deltaplan is dat succesvol geworden, dat je kan laten zien wat je meerwaarde kan zijn voor Nederland en Europa centraal, zonder dat je je eigen kwaliteiten verloochent. Als je dan kijkt wat er nu speelt de komende tijd en welke kansen er dan liggen voor de regio, ook met name met het nieuwe regeerakkoord, want het zijn natuurlijk allemaal nieuwe bedragen en ideeën. De Lelylijn werd al genoemd. Er wordt ook zeven-en-een-half miljard toegevoegd aan het mobiliteitsfonds, voor de grote verstedelijkingsopgave in Nederland, met de grote veertien woningbouw of gebiedsontwikkelingen waar Groningen er overigens twee van heeft: Suikerzijde en Stadshavens. Daar zijn in principe die zeven-en-een-half miljard voor bedoeld, voor mobiliteitsopgaven die [onhoorbaar] zijn met die grote opgave.

00:56:08

De heer Van der Schaaf: Dat betekent dus eigenlijk dat je als voordeel hebt, dat je in het verleden goed je verhaal op het gebied van woningbouw en gebiedsontwikkeling hebt neergezet, zodat je met die grotere pot nu mee kan doen. Maar waar moeten we dan op inzetten? Want het gaat om bijdragen op het gebied van mobiliteit. Dat is toch het voordeel van zo'n verstedelijkingsstrategie, dat die heel duidelijk heeft gemaakt dat én voor de bereikbaarheid van Groningen en omgeving, maar ook voor het haalbaar maken van die grootschalige woningbouw, ontwikkeling met name aan de westkant van de stad, investeringen in bijvoorbeeld het station Suikerzijde en het verbeteren van de westelijke ringweg, echt noodzakelijk zijn. Wanneer op een gegeven moment de westelijke ringweg

niet verbeterd wordt, of we komen op een gegeven moment onszelf tegen met de groei bij Suikerzijde en de Held. Niet direct, maar wel op termijn. Er is een dubbel belang. Belang voor de bereikbaarheid en belang voor de leefbaarheid, om de verbinding met Vinkhuizen en de stad te verbeteren, maar ook van belang voor de verdere ontwikkeling van Suikerzijde en de Held. Hetzelfde geldt voor de bereikbaarheid van Zernike. Door een aantal van u al wat inhoudelijks over gezegd, maar wat ontzettend belangrijk is, is dat de bereikbaarheid van Zernike hoog op de agenda blijft staan, ook van het Rijk. Of het u een trein moet zijn, overigens een keuze waarvan we wel eerder hebben aangegeven dat die, ook wat het college betreft, ingewikkeld is. De ruimte in de stad is er eigenlijk niet of beperkt en anders zou je inderdaad in het natuurgebied terecht moeten komen. Maar waar het om gaat, is dat die ov-bereikbaarheid van Zernike verbetert. Welk scenario je ook kiest, het kost heel veel geld en daar moeten we dus voor blijven lobbyen.

00:57:41

Voorzitter: Meneer Van der Schaaf, u heeft een vraag van de heer Niejenhuis.

00:57:45

De heer Niejenhuis: Ja, dank voorzitter. Misschien wordt de vraag inmiddels een beetje vervelend, maar ik stel hem toch nog een keer. U heeft als wethouder, denk ik, dagdagelijks te maken met al die grote projecten en al die plannings en u heeft ze misschien wel in uw hoofd al aan de muur hangen, dat weet ik niet. Maar ik heb dat niet. En als ik dan hoor: station Suikerzijde, plannen voor de Ring West. Misschien een mobiliteitsoplossing voor Zernike. Stadshavens, Suikerzijde. Ja, ik wil eigenlijk dat de raad... Ik denk dat u gelijk heeft als u zegt: "De raad heeft inzage in al die plannen. De raad stelt al die plannen op strategisch niveau vast." Maar ik heb gewoon niet een helder overzicht wat we nu wanneer aan het Rijk vragen en waarom. Waarom moet bijvoorbeeld op een bepaald moment station Suikerzijde voor iets anders gaan? Dat weet ik niet, omdat ik al die plannings en al die overzichten niet gewoon compact gepresenteerd krijg. Ik kan er dus ook niet op sturen. We zouden in theorie als raad een keer kunnen zeggen: "Wij vinden dat er nu op Stadshavens iets moet gebeuren, want daar ontstaat een groot probleem." Terwijl het college eigenlijk denkt dat er op een ander moment iets anders prioritair is. Dat gesprek moeten we met elkaar hier voeren, denk ik. Dat kan ik nu niet goed doen.

00:59:00

De heer Van der Schaaf: Wij hopen, voorzitter, dat juist de meerjarenprogramma's wel dat inzicht bieden om dat gesprek te kunnen voeren. Want juist op het niveau van de omgevingsvisie, op het niveau van de mobiliteitsstrategie, worden natuurlijk de lange termijnplanningen of strategische visies gemaakt. In de meerjarenprogramma's kijken we steeds een aantal jaren vooruit. Wat staat er op het programma en wat is er nodig? Dat begint bij wijze spreken met kleine maatregelen die je als college of gemeente zelf kan nemen, tot aan de grotere vraagstukken. Dat was ook ons idee, dat die meerjarenprogramma's ons inderdaad dat inzicht moeten bieden om met u die gesprekken te kunnen voeren. Tegelijkertijd en dat begrijp ik, is het niet alleen maar wat je zelf in je meerjarenprogramma's bedenkt, ben je ook afhankelijk van wat er in Den Haag allemaal of Europa, wat voor kansen zich voordoen.

00:59:53

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Ram.

00:59:57

De heer Ram: Een vervolgvraag op wat de heer Niejenhuis vroeg. Het gaat niet alleen om die meerjarenplannen, maar als je strategisch wilt kijken wat zinvol is als raad, dan moet je weten wat er speelt in Europa, op welk moment, wat er speelt in Den Haag op welk moment? We hebben nu net een nieuw kabinet met andere prioriteiten. Er is een andere invalshoek op mobiliteit. Dat kan je niet bespreken in die meerjarenplannen. Strategische keuzes worden gemaakt, en afwegingen, door het college. Ja en ook tactische overwegingen, neem ik aan?

01:00:42

De heer Van der Schaaf: Nee, voorzitter, alle strategische keuzes die wij maken, doen wij op basis van het beleid wat u vaststelt. We maken niet plotseling nieuwe strategische keuzes. Dat is gebaseerd op de plannen die door u uiteindelijk worden vastgesteld. Kijk, op het tactische niveau ben ik het met de heer Ram eens. Er ontstaan soms kansen en daarin opereren wij dan. Bijvoorbeeld via BO MIRT. Daar zijn dit soort type gesprekken heel goed voor. Om u aan te geven: wat speelt er op dit moment op lobbygebied? Welke lijnen lopen er? Daar hebben we ook u gepoogd vorig jaar inzicht in te geven, bij een notitie die we toen hebben gemaakt. Wat speelt er allemaal? Dat zijn ook de momenten waarop we met elkaar ook een gesprek kunnen voeren: welke inzet kunnen wij doen? Als je nu kijkt naar het nieuwe regeerakkoord, zijn dat eigenlijk wel de... Ik was bijna klaar met mijn opsomming. Daarnaast zijn de grote middelen voor het mobiliteitsfonds, zeven-en-een-half miljard, is een hele belangrijke natuurlijk, het feit dat wij zeventig miljoen euro ook hebben, beschikbaar is gesteld voor de beide bruggen. De Paddepoelsterbrug en de Gerrit Krolbrug. Echt een grote stap vooruit. Dat is niet omdat wij tegen het kabinet gezegd hebben als college: "Dat vinden wij belangrijk." Nee, dat is omdat u als raad heel duidelijk heeft aangegeven dat het opknappen van die bruggen essentieel is. Dus u bepaalt zelf wat dat betreft de inzet. Natuurlijk bepaalt u niet wat het Rijk doet. Dat zou mooi zijn. Maar het is niet zo dat wij zelf, onafhankelijk van u, allerlei andere keuzes maken dan op basis van een mobiliteitsstrategie, op basis van een omgevingsvisie, die met u worden gedeeld. Alleen als u behoefte heeft om daar nog wat meer preciezere informatie te hebben, over welke stappen wij op welk moment zetten, stel ik toch voor, wat we nu feitelijk al doen, aan de hand, één keer per half jaar echt wel gesprekken te voeren aan de hand van het meerjarenprogramma, wat een heel logisch moment is en een keer voor de zomer, aan de hand van wat er op dat moment speelt. Dan kunnen wij keurig voor u opschrijven wat er speelt, zodat u echt een vinger aan de pols kan houden. En ook ons dingen mee kan geven, bijvoorbeeld bij een BO MIRT of andere bestuurlijke overleggen die we met het Rijk hebben. Even kijken.

01:03:03

Voorzitter: De heer Ram heeft nog een vervolgvraag hier.

01:03:07

De heer Ram: Ja, ik vraag me even af, de momenten die de wethouder aangeeft voor de bespreking van die strategische keuzes, is dat een handig moment? Het BO MIRT vindt plaats in het voorjaar. Daar worden de keuzes gemaakt in de Tweede Kamer en in het kabinet, hoe de plannen worden vormgegeven. Dat is ook weer in het najaar, ergens in

september of oktober. Is het een handig moment om juist dan na die gesprekken pas het gesprek te voeren?

01:03:45

De heer Van der Schaaf: Voorzitter, dat was niet mijn bedoeling. Ik herhaalde gewoon de momenten die we met u hebben afgesproken. Dat is niet een voorstel van mij, dit is wat wij vorig jaar met elkaar hebben afgesproken. Als u dat anders wilt, dan kan dat natuurlijk. Maar het leek ons heel logisch om het in ieder geval met de MJP-cirkel te doen. Vanwege het punt wat de heer Niejenhuis maakt, namelijk dat het handig is om ook, op het moment dat je gaat bepalen met elkaar: wat ga je de komende jaren doen? Het is dan ook handig om te weten: waar ga je de komende tijd op lobbyen?

01:04:17

Voorzitter: U was klaar met de beantwoording van alle opmerkingen?

01:04:19

De heer Van der Schaaf: Niet helemaal. Zernike hebben we behandeld. Daar komt echt nog een apart, rond Zernike... Het inhoudelijke debat wat daar natuurlijk ook nog bij hoort. Even los van de lobby, wat je ook kiest, het kost heel veel geld. En je moet inhoudelijk ook nog wat: tram of trein of andere verbindingen. Daar komen we binnenkort met de gezamenlijke provincies op uit, wat uit de nadere studies komt. Er is nog gevraagd door de D66 naar de Westflankstudie. Die komt rond de zomer. Ook dat is weer een moment voor een inhoudelijke bepaling van keuzes die we maken. Tot slot nog de opmerking van de heer Leemhuis over de kosten van de ringweg. Ja, dat delen wij zeker. Dat is ook de inzet van de provincie. Ook omdat op die manier we ervoor kunnen zorgen dat we daarmee weer extra middelen beschikbaar hebben, om andere mobiliteitsopgaven, wat het ook mag zijn, in onze provincie aan te kunnen pakken.

01:05:19

Voorzitter: Dank u wel. Ik zag ondertussen meneer Leemhuis nog een hand opsteken. Had u nog een vraag? Nee, die is inmiddels beantwoord.

01:05:28

De heer Leemhuis: Nee, ik had, als wij aan het eind van het gesprek zijn, nog even een opmerking.

01:05:33

Voorzitter: Ik heb het idee dat we aan het einde van het gesprek zijn, dus u mag uw opmerking wel plaatsen.

01:05:38

De heer Leemhuis: Nou, ik dacht, omdat ik wel snap wat sommige fracties zeggen, waarom ze vinden dat het belangrijk is om dit te agenderen en ook aan de andere kant de uitleg van het college horen: dat hoort goed bij die MJP's. Is dat misschien een aandachtspunt voor een volgende keer dat we die bespreken, dat dat ook even expliciet in het voorbereidingsmemo wordt genoemd, vanuit de griffie, vanuit de agendacommissie, zodat de volgende keer dat we die bespreken, dit gewoon integraal meegenomen kan worden in de bespreking van die meerjarenprogramma's. Dan hebben we dat gesprek over lobby integraal met de plannen zelf en niet beetje zo'n achteraf gesprek. Dat was mijn suggestie.

01:06:22

De heer Van der Schaaf: Voorzitter, als ik mag, nog even een korte aanvulling. De heer Ram zei het al, over de MIRT en of de zomer nu een handig moment is. We hebben met elkaar afgesproken, rond de zomer. Meestal is het MIRT in november, dus het zou misschien heel logisch zijn om bijvoorbeeld in september dat gesprek, een tweede ronde te kunnen doen, zodat we ook nog tijd hebben om onze inzet goed te bespreken. Dat zou denk ik een mooie verdeling van de momenten in het jaar.

01:06:49

Voorzitter: Fijn, dank u wel. Ik zag dat bij de beide suggesties de griffie driftig zit mee te schrijven. Het zijn boodschappen die zeker meegenomen worden. Ik kijk even rond en kijk ook even naar de digitale aanwezigen. Kunnen wij hiermee dit gesprek afsluiten? Ja, ik denk dat iedereen het daar wel mee eens is. Dan dank ik in ieder geval iedereen voor zijn enthousiaste inbreng en de wethouder voor de beantwoording. Het is toch wel een beetje een raar gesprek, zo digitaal, maar goed. We hoeven niet de vraag te stellen of dit doorgaat naar de raad, want er ligt geen brief of geen raadsstuk onder. Dus we sluiten gewoon dit gesprek af en ik wens jullie allemaal een fijne avond verder. Dag.